

Trøndelag fylkeskommunes høringsuttalelse

Nasjonal strategi for agritech – regional verdiskaping, beredskap og grønn omstilling

Trøndelag fylkeskommune har over tid prioritert utvikling av agrifoodtech som et sentralt virkemiddel for verdiskaping, omstilling og bærekraft i landbruket og bioøkonomien. Gjennom målrettet innsats innen næringsutvikling, innovasjonsmiljøer og kompetansebygging har fylket bidratt til et tett og forpliktende samspill mellom landbruk, teknologi, forskning og øvrig næringsliv.

Trøndelag er et av Norges viktigste matfylker, med stor og variert matproduksjon, sterke teknologimiljøer og ledende forsknings- og utdanningsinstitusjoner innen bioøkonomi og digitalisering. Denne kombinasjonen gir Trøndelag et særlig godt utgangspunkt for utvikling, testing og implementering av agritech-løsninger med nasjonal relevans.

Trøndelag fylkeskommune støtter arbeidet med en nasjonal strategi for agritech som bidrar til økt matproduksjon, styrket beredskap og bærekraftig verdiskaping i hele landet. Strategien bør bygge på eksisterende regionale styrker og være et sentralt virkemiddel for å realisere målene i [Regional plan for verdiskaping i Trøndelag 2026–2037](#). inkludert [regional delplan for landbruk i Trøndelag](#) og med tilhørende [handlingsprogram for 2026-2029](#). Sentrale premisser i den regionale planen er bioøkonomi, teknologi, økt omstillingstakt og verdiskaping i hele fylket.

Vi støtter hovedmålene i strategiprosessen og vil særlig løfte frem fire områder som er avgjørende for å lykkes.

A. Regionale motorer i agritech – fra utvikling til praktisk bruk

For at agritech-løsninger skal utvikles, testes og tas i bruk i reell drift, må Norge bygge videre på sterke regionale økosystemer. Dette er i tråd med Regional plan for verdiskaping i Trøndelag, som peker på behovet for økt utviklingskapasitet og raskere omstilling i næringslivet.

Trøndelag har sterke miljøer innen agrifoodtech og bioøkonomi, blant annet gjennom NorBioLab, NTNU, SINTEF, Ruralis, NIBIO, Felleskjøpet Agri, T:lab og et bredt lag av små og mellomstore teknologibedrifter. Regionen har i tillegg gode forutsetninger for videre utvikling av test- og pilotarenaer tett integrert med aktive gårdsbruk, noe som er avgjørende for at ny teknologi faktisk tas i bruk i praksis.

En nasjonal agritech-strategi bør:

- sikre langsiktige statlige rammer for videreutvikling av regionale innovasjonsmiljøer som nasjonale noder
- finansiere operative testarenaer der teknologi kan prøves ut under norske driftsforhold
- legge til rette for bedre nasjonal koordinering mellom regionene, slik at kunnskap, infrastruktur og ressurser utnyttes effektivt

Dette er nødvendig for å sikre at nye løsninger ikke blir værende i pilotfase, men bidrar til varig verdiskaping og økt produktivitet i tråd med regionale og nasjonale mål.

B. Samordnet utvikling i verdikjedene – samspill mellom mennesker, teknologi og kunnskap

Regional plan for verdiskaping i Trøndelag løfter betydningen av kompetanse, forskning og innovasjon som sentrale drivere for bærekraftig verdiskaping. Agritech er et tydelig eksempel på hvordan teknologi, agronomi, husdyrfag, data og forretningsutvikling må kobles sammen for å lykkes.

Trøndelag har særlig gode forutsetninger for slik samutvikling gjennom nærheten mellom et aktivt landbruk, sterke forsknings- og utdanningsmiljøer og et innovativt teknologinæringsliv. Samtidig understreker Verdiskapingsplanen behovet for mer praksisnær, desentralisert og fleksibel kompetanseutvikling, særlig i distriktene.

Trøndelag fylkeskommune anbefaler at den nasjonale strategien:

- styrker utdannings- og etterutdanningstilbud som kombinerer landbruksfag, teknologi og digital kompetanse
- støtter partnerskap og innovasjonsprosjekter der bønder og teknologiselskaper utvikler og tester løsninger sammen
- legger bedre til rette for at gårdsbruk og driftsmiljøer kan brukes som lærings-, utviklings- og testarenaer

Dette vil bidra til raskere innovasjon, høyere adopsjon av ny teknologi og bedre samsvar mellom næringslivets behov og kompetansetilbudet, i tråd med Verdiskapingsplanens mål om bærekraftig og inkluderende verdiskaping i hele Trøndelag.

C. Fra pilot til marked – rammer for skalering av norsk agritech

Et velfungerende hjemmemarked er avgjørende for at norske agritech-selskaper kan dokumentere effekt, etablere referanser, tiltrekke kapital og lykkes internasjonalt. Dette er også en forutsetning for å realisere ambisjonene i Regional plan for verdiskaping i Trøndelag om økt konkurransekraft og styrket bioøkonomi.

Trøndelag fylkeskommune støtter derfor følgende tiltak i den nasjonale strategien:

- En teknologinøytral incentivordning som reduserer risiko for bønder og andre brukere, og som gjør det mer attraktivt å teste og ta i bruk nye løsninger i ordinær drift.
- Midlertidige regulatoriske godkjenninger og regulatoriske sandkasser som gjør det mulig å teste nye teknologier i reell drift før full godkjenning foreligger.
- Et nasjonalt agritech-program som bygger på eksisterende strukturer, koordinerer innsatsen og kobler sammen forskning, brukere, investorer og virkemiddelapparat, der regionale miljøer deltar aktivt.

D. Statlig finansiering og nasjonalt ansvar

Trøndelag fylkeskommune understreker at gjennomføring av en nasjonal strategi for agritech forutsetter tydelig og langsiktig statlig finansiering for å få reell effekt. Regional plan for verdiskaping i Trøndelag er retningsgivende og mobiliserende, men fylkeskommunens virkemidler alene er ikke tilstrekkelige til å realisere et nasjonalt løft innen agritech.

Strategien må følges opp med:

- statlig finansierte, langsiktige ordninger for regionale innovasjonsmiljøer og testarenaer
- virkemidler som muliggjør overgangen fra pilot til skalering
- ordninger som reduserer risiko for både brukere og leverandører i tidlig fase

Uten statlig finansiering risikerer strategien å bli fragmentert og prosjektbasert, og dermed miste gjennomføringsevne.

Oppsummert

Trøndelag fylkeskommune mener Norge har et godt utgangspunkt for å ta en ledende posisjon innen agritech. For å lykkes må den nasjonale strategien:

- bygge på sterke regionale nærings- og innovasjonsmiljøer
- sikre tett samspill mellom bønder, teknologibedrifter og kunnskapsmiljøer
- legge til rette for et velfungerende hjemmemarked
- understøttes av tydelig statlig finansiering og nasjonal samordning

Trøndelag fylkeskommune står klar til å bidra aktivt i å videreutvikle og gjennomføre strategien, i tråd med mål og prioriteringer i Regional plan for verdiskaping i Trøndelag 2026–2037, og ser frem til videre dialog.